

Â ouango ti sédouti na ndo tènè ti COVID-19 na â ngoi ti ungô tère

Tongana â gba ti â zo ti â dâ ndé ndé a boungbi tère ti ala na ndo ôko, **tongana ala yéké na tère ti mba mingi** na si **dutingô ti ala ni a ninga mingui**, na nga fadé **kpalé ti mungo kobéla** na tère ti mbéni zo sô a yéké na kobéla ti COVID-19 awè a yéké na nduzu atâ so si zo ni a yéké na â nzörökô ti kobéla ni ouala nga si lo yéké na â nzörökô ni pèpè.

Nzoni boungbingô tère na ngoi ti ungô tère a yéké gi na â zo ti dâ ti mo. Tongana mo yé ti lèkèrè mbéni boungbi, a lingbi mo gbu li ti mo na ndo tènè ti kängängö légé na makongo ti kobéla ti COVID-19 na popo ti mo na â mbéni â zo tongana mo yéké na yanga dâ ti mo pèpè. Â mbéni â ouango a sala tènè ti:

Lèkèrèngô â boungbingô tère.

- Bata ni kété. Kiri na hüngo ti â gènè ti mo na gbé ni, na nga mo hünda na a zo ti sala boungbi na ndô ti gbandatère.
- Gi kwè ti inga biani so a zo kwè sô a yéké na kobéla, a zo sô a zia ala ndé teti sô a wara kobéla na tère ti ala, na nga ala sô a yéké na ndô ti kpéngô tère ouala ala yéké ku péko ti bangô yâ ti mènè ti ala a yéké da pèpè.
- Hünda na â gènè ti you kanga hön tongana si ala lingbi ti duti a yö na popö ti ala pèpè, tongana ala yéké na yâ ti dâ.
- Lèkèrè â yé ti duti na légé sô a mou légé na â zo ti kpé tère ti ala. Tongana légé a yéké da, boungbi gi â zo ti séwa ôko na tère ti mészä ôko.
- Lèkèrè kété nduru boungbingô tère.
- Bata mölöngö ti iri ti â gènè lâ na lâ na â mbéni â sangô na ndô ti ala nga ti tongana a lingbi ti mü mabôko na â zo ti hünda â sangô tongana a wara kobéla na tère ti mbéni zo na yâ ti boungbi ti ala.

Na â boungbingô tère ti mo:

- Hünda na â gènè ti kpé tère ti ala na ti you kanga hön.
- Boungbi tère na gigi, tongana légé a yéké da.
- Zia si pupu a li yâ ti dâ nzoni tongana mo yéké na yâ ti dâ na â ngoi sô mo yéké tè yé (zi fenêtre, zi pupulatère).
- Sukula mabôko ti mo lakwè, na kpé nga ti ndu â yé kirikiri.
- Vô â yé ti sukulango na mabôko gbani teti â gènè ti mo.

Na ngoi ti tongo kobè nga na ti kangbingo kobè:

- A lingbi si â zo kwè sô yéké na ndô ti tongo kobè a you kanga hön.
- Kiri na hüngo ti â zo ti tongo kobè na gbéni.
- Kanga légé na â kobè so a boungbi â zo mingi na tère ni ouala â kobè sô si â gènè lâ a tô ni na yanga dâ ti ala si aga na ni.
- Mu gi légé na zo ôko ti kangbi kobè na â zo kwè, zia si zo ôko ôko a ga a mu kobè ti lo mveni pèpè.
- Gi ti tère kobè na yâ ti â sembè so mo lingbi ti bi na ngonda na péko ti tèngö na yé.

Na péko ti boungbingô tère ti mo:

- Zo kwè sô tère ti lo â son, a lingbi lo duti yongoro na â tanga ti â zo na a lingbi a bâ yâ ti mènè ti lo.
- Tongana si a wara kobéla na tère ti mbéni gènè ôko, a lingbi a iri â tanga ti â gènè na a tènè na ala kwè ti tonda ti duti ndé na ti kpé tère ti ala, ti gi â nzörökô ti kobéla na nga a lingbi ala gi ti ba yâ ti mènè ti ala tongana si ala yéké na â nzörökô ti kobéla ni.